

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА**

НАСТАВНА ПРОГРАМА

РЕХАБИЛИТАЦИЈА

IV ГОДИНА

***ЗДРАВСТВЕНА СТРУКА
Физиотерапевтски техничар***

Скопје, 2008 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: РЕХАБИЛИТАЦИЈА

1.2. Образовен профил и струка

1.2.1. Образовен профил: физиотерапевтски техничар

1.2.2. Струка: здравствена

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Карактеристичен за образовниот профил

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. Четврта

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 2 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 66 часа

1.6. Статус на наставниот предмет

1.6.1. Задолжителен

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

По совладувањето на наставната програма по предметот **рехабилитација** ученикот стекнува знаења, умеења и вештини и се оспособува:

- да ја сфаќа рехабилитацијата како комплексен процес;
- да ги познава основните методи и техники кои се применуваат во рехабилитацијата;
- да го разликува процесот на рехабилитација кај децата и возрасните;
- да ја објаснува терапијата при рехабилитација како терапија со индикации и контраиндикации;
- да ги познава апаратите кои се применуваат при определени рехабилитациони постапки;
- да ги познава ефектите од примената на одделен вид масажа;
- да користи стручна медицинска терминологија;
- да познава медицинска документација за следење и евиденција;
- да воспоставува врска меѓу одделни рехабилитациони терапии на лекување.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За успешно совладување на зацртаните цели потребни се предзнаења од наставните предмети анатомија, физиологија, биологија, масажа, кинезиологија, кинзитерапија и рехабилитација изучувани во I, II и III година, застапени во курикулумот за струка во функција на структурата.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структурирање на содржините за учење

Тематска целина	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
1. РЕХАБИЛИТЦИЈА КАЈ ВОЗРАСНИ	32	<p>Ученикот:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да го објаснува процесот на рехабилитација кај возрасни пациенти со одредени заболувања; - да ги објаснува методите и постапките при рехабилитација на возрасни пациенти со следните заболувања: <ul style="list-style-type: none"> • посттравматски компликации: Судекова атрофија, Вокманова контрактура и Дипитренова контрактура; • воспалителни ревматски заболувања (ревматоиден артритис, анкилозантен спондилитис, псоријатичен артритис, 	<p>Демонстрирање на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - видеоснимка од одделни видови на постапки и техники на рехабилитација кај возрасните при одредени заболувања; - слики или снимки од последици од несоодветен начин на вршење на рехабилитацијата; - презентирање на употреба на ортопедски и протетски помагала. 	<p>Физикална терапија</p> <p>Практична настава</p>

		<p>ревматска грозница, системски еритемен лупус);</p> <ul style="list-style-type: none"> • дегенеративни заболувања на зглобовите (артроза на колено, артроза на колк, спондилоза, артроза на шаката); • вонзглобни ревматски заболувања (миофиброзитис, ентезитис, бурзитис, синдром на болно раме, воспаление на тетиви и обвивки на тетиви); • недоволно класифицирани ревматски заболувања (остеопороза и Реино синдром); <p>- да ги познава етиолошките причинители за појава на заболувањето (наведени погоре);</p> <p>- да ја разликува клиничката слика кај заболувањата;</p> <p>- да ги идентификува последиците од неправилно изведување на терапијата;</p> <p>-да го опишува начинот на</p>		
--	--	---	--	--

		<p>примена на ортопедските и протетските помагала кои се употребуваат во одделни рехабилитациони постапки;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да развива професионални и етички норми во текот на рехабилитација на пациентите. 		
<p>2. РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА ПАЦИЕНТИ СО РЕСПИРАТОРНИ ЗАБОЛУВАЊА</p>	<p>10</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да го објаснува процесот на рехабилитација кај возрасни пациенти со респираторни заболувања; - да ги познава методите и постапките при рехабилитација на возрасни пациенти со следните респираторни заболувања: хронични опструктивни болести; рестриктивни белодробни заболувања; - да ги именува етиолошките причинители кај хронични опструктивни болести и рестриктивни белодробни заболувања; - да ја објаснува клиничката слика на наведените заболувања; - да ги предвидува последиците 	<p>Демонстрирање на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - видеоснимка од одделни видови на постапки и техники на рехабилитација кај возрасните при одредени заболувања; - слики или снимки од последици од несоодветен начин на вршење на рехабилитацијата; - презентирање на употреба на ортопедски и протетски помагала. 	<p>Физикална терапија</p> <p>Практична настава</p>

		<p>од неправилно изведување на терапијата;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да го објаснува начинот на примена на ортопедските и протетските помагала кои се употребуваат во одделни рехабилитациони постапки; - да применува професионални и етички норми во текот на рехабилитација на пациентите. 		
<p>3. РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА ПАЦИЕНТИ СО КАРДИОВАСКУЛАРНИ ЗАБОЛУВАЊА</p>	8	<ul style="list-style-type: none"> - Да го објаснува процесот на рехабилитација кај возрасни пациенти со кардиоваскуларни заболувања; - да ги познава ризик факторите за појава на АИМ; - да ја познава клиничката слика на акутен миокарден инфаркт (АИМ); - да ги опишува методите и постапките при рехабилитација на возрасни пациенти со акутен миокарден инфаркт; - да ги познава последиците од неправилно изведување на терапијата; - да развива професионални и етички норми во текот на 	<p>Демонстрирање на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - видеоснимка од одделни видови на постапки и техники на рехабилитација кај возрасните со срцеви заболувања; - слики или снимки од последици од несоодветен начин на вршење на рехабилитацијата; - презентирање на помагала кои се користат во рехабилитацијата на кардиоваскуларните болни. 	<p>Физикална терапија</p> <p>Практична настава</p>

		рехабилитација на пациентите.		
4. РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА ПАЦИЕНТИ СО МАЛИГНИ ЗАБОЛУВАЊА	6	<ul style="list-style-type: none"> - Да го сфаќа процесот на рехабилитација кај пациенти со малигни заболувања; - да ги објаснува методите и постапките при рехабилитација на пациенти со малигни заболувања; - да го опишува начинот на примена на ортопедските и протетските помагала кои се употребуваат во одделни рехабилитациони постапки кај пациентите со малигни заболувања. 	Демонстрирање на: <ul style="list-style-type: none"> - видеоснимка од одделни видови на постапки и техники на рехабилитација кај возрасните со малигни заболувања; - демонстрирање на употреба на ортопедски и протетски помагала кои се применуваат како функционални или естетски помагала кај пациенти со малигни заболувања. 	Физикална терапија Практична настава
5. РЕХАБИЛИТАЦИЈА ВО ГЕРИЈАТРИЈА	6	<ul style="list-style-type: none"> - Да го познава процесот на рехабилитација кај геријатриски пациенти; - да ги објаснува специфичните методи и постапки при рехабилитација на геријатриски пациенти; - да ги опишува најчестите заболувања кај пациенти во напредната возраст; - да објаснува соодветни рехабилитациони постапки зависно од психолошката 	Демонстрирање на: <ul style="list-style-type: none"> - видеоснимка од одделни видови на постапки и техники на рехабилитација кај геријатриски пациенти; - слики или снимки на помагала кои се користат кај геријатриски болни. 	

		состојба кај геријатриски пациенти.		
6. ПРОФЕСИОНАЛНА И СОЦИЈАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА	4	<ul style="list-style-type: none"> - Да го објаснува значењето и улогата на професионалната рехабилитација во професионалната ориентација; - да ја објаснува улогата на обучување на онеспособените лица; - да го опишува значењето на социјалната рехабилитација во решавање на социјалните проблеми кои се јавуваат во тек на заболувањето. 	<ul style="list-style-type: none"> - Презентирање на видеоматеријал за можностите на професионална едукација на лица со одреден хендикеп. 	Практична настава

Наставни методи и активности на учење

Согласно целите на наставната програма по **рехабилитација** наставникот применува современи наставни методи кои на ученикот му даваат можност да биде активен учесник во наставата преку неговите активности во училиштето и вон училиштето. Овие наставни методи подразбираат примена на наставните форми за работа: работа во групи, во парови/тендеми/или индивидуално.

Во текот на наставата наставникот ги презема следните активности: објаснува, демонстрира, опишува, споредува, анализира, дискутира, поставува прашања, ја следи работата на ученикот, го мотивира ученикот, го води ученикот и др.

Во текот на наставата по предметот, активноста на ученикот се состои во дискутирање, прибележување, набљудување, споредување, демонстрирање, читање и пишување, правење проекти на дадена тема, изработување домашни задачи и друго.

4.3. Организација и реализација на наставата

Воспитно - образовната работа по наставниот предмет **рехабилитација** се реализира преку теоретска настава во кабинет-училница. Образовните активности се организирани во две полугодија, преку неделен распоред на часовите. Бројот на часовите, кој е даден за одделните наставни целини во точка 4.1. од овој документ, опфаќа часови за обработка на нови наставни содржини, повтрување, утврдување, правење проекти на дадена тема, гледање на видеофилмови и ЦД, преку организирање на работилници со содржини од областа на **рехабилитацијата**.

4.4. Наставни средства и помагала

За поефикасно постигнување на целите се користи: графоскоп, компјутери, телевизор, видеоленти и ЦД, слики, текстови и други наставни средства и помагала предвидени според нормативот за простор, опрема и наставни средства.

За поуспешно совладување на целите на предметот ученикот користи соодветна литература, и тоа: учебници и учебни помагала, наставни материјали подготвени од страна на наставникот, дополнителна литература за наставникот, Интернет, стручни списанија и сл.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценувањето на постигањата на учениците се врши преку следење и вреднување на знаењата и умеењата континуирано во текот на целата учебна година, усно, вежби и писмено преку тестови на знаења или други форми, кои се користат по обработката на секоја наставна целина. Секој ученик во текот на едно полугодие добива најмалку две оценки. Доколку ученикот не ја совлада наставната програма по предметот, се постапува според законската регулатива.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Наставникот по наставниот предмет **рехабилитација** треба да ги поседува следните персонални, професионални и педагошки карактеристики: да е психофизички здрав, да ги применува литературниот јазик и писмото на кои се изведува наставата, да е отворен и комуникативен, подготвен за соработка, да има соодветно професионално образование, со или без работно искуство, да ја сака педагошката работа, да е добар организатор, креативен, да ја почитува личноста на ученикот, да е подготвен за примена на иновации во воспитно-образовната работа.

6.2. Стандард за наставен кадар

Наставата по предметот **рехабилитација** ја реализираат кадри со завршени:

- специјалистички студии по физикална медицина и рехабилитација;
- студии по општа медицина;

со здобиена педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

6.3. Стандард за простор

Наставата по наставниот предмет **рехабилитација** се реализира во кабинет-училница, опремена според нормативот за простор и опрема за струката и профилот физиотерапевтски техничар.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА ПРОГРАМАТА

7.1. Датум на изработка: март 2008 година

7.2. Состав на работната група:

1. д-р спец. Лидушка Василеска, раководител, советник за здравствена струка, ЦСОО- Скопје
2. прим д-р Велика Лабачевска, физијатар, Завод за физикална медицина и рехабилитација- Скопје,
3. д-р Аница Хаџи-Петрушева Јанкијевиќ, наставник, СМУГС”Д-р Панче Караѓозов”- Скопје
4. д-р Соња Славковиќ, наставник, СМУГ”Д-р Панче Караѓозов”- Скопје

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: септември 2008 година

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по **рехабилитација** ја одобри (донесе) Министерство за образование и наука со решение бр. 07 - 4335 / 1 од 03. 06. 2008 година.